

ג'ק/ר'י' אש"ז"ר ה"ה ג' ק"ס

גדרי חולה שיש בו סכנה ביום הכיפורים

1. תלמוד בבלי מסכת יומא דף פג עמוד א "חולה מאכילין אותו על פי בקיאיין...וספק נפשות להקל"
2. תלמוד ירושלמי מסכת יומא פרק ו ה"ג על כל סוכה וסוכה ... אורכין ציבחד ומיתת
3. רמב"ם הלכות שביתת עשור פרק ב הלכה ח ובהגה"מ אות ה'
4. רא"ש מסכת יומא פרק ח סימן יג "כתבו התוספות... מחמת פחד המיתה"
5. תוספות ישנים מסכת יומא דף פג עמוד א ד"ה חולה אמר צריך
6. תורת האדם שער המיחוש - ענין הסכנה ד"ה ואיכא מאן דאמר מדקתני... כל צרכו
7. ר"ן על הר"י מסכת יומא דף ד עמוד ב ד"ה ומדקתני ע"פ בקיאיין ...לא כתב כך בספר תורת האדם:
8. שולחן ערוך אורח חיים סימן תריח א-ב ובמ"ב
9. משנה ברורה סימן תריז ס"ק ו

2. תלמוד ירושלמי מסכת יומא פרק ו ה"ג

על כל סוכה וסוכה אומר לו הרי מזון והרי מים לייפות את כוחו למה שאין יצר הרע תעב אלא דבר שהוא אסור לו כהדא: רבי מנא סלק למבקררה לרבי חגיי דהוה תשיש אמר ליה צהינא אמר ליה שתה, שבקיה ונחת ליה בתר שעה סלק לגביה אמר ליה מה עבדת ההיא צהיותך אמר ליה כד שרית לי אזלת לה רבי חייה בר בא הוה משתעי הדין עובדא חד בר נש הוה מהלך בשוקא וברתיה עימיה אמרה ליה ברתיה אבא צהייא אנא אמר לה אורכין ציבחד א"ל אבא צהייא אנא א"ל אורכין ציבחד ומיתת

7. תורת האדם שער המיחוש - ענין הסכנה

ואיכא מאן דאמר מדקתני ע"פ בקיאיין ש"מ יחיד מומחה ומוחזק בבקיאיות, ורופאים שאינן חכמים ומומחין כל כך, שהולכים אחר בקיאיות. ואינו נראה שלא שמענו בסנהדרין שנלך אחר רוב חכמה אלא אחר רוב מנין. ובודאי אשכחן לענין הנשאל לחכמים כדאמרינן (ע"ז ז' א') היו שנים אחד מטמא ואחד מטהר אחד מתיר ואחד אוסר אם היה אחד מהן גדול בחכמה ובמנין הלך אחריו, הלכך במנין שוה ברופאים הולכין אחר חכמה ובקיאיות, ואף על גב דליתא הכי בדין סנהדרין, התם דיינין הם וכולם צריכים לאותו הדין, ומדינא לא היה ראוי להיות דין עד שיסכימו כל הצריכין לדעת אחת אלא דרחמנא אמר אחרי רבים להטות. אבל הכא שומעין לחכם, והשני אינו ראוי להיות נשאל בפני מי שגדול ממנו בחכמה ובטל הוא, מיהו אחד במקום שנים כיון שכולן רופאים ויודעים במלאכה זו אין דבריו של יחיד במקום שנים, מ"מ במופלא מהם בחכמה חוששין לדבריו להחמיר אפילו במקום רבים, אבל להקל כדין היחיד, דאשכחן לענין מחלוקת בית שמאי ובית הלל דאתמר (יבמות י"ד א') כי אזלינן בתר רובא היכא דכי הדדי נינהו אבל הכא בית שמאי מתדדי טפי הילכך חוששין לרוב חכמה ובקיאיות להחמיר, ומאי חומרא דהכא לנהוג בספק נפשות להקל ולהתעסק בחולה כל צרכו.

8. ר"ן על הרי"ף מסכת יומא דף ד עמוד ב

ומדקתני ע"פ בקיאיין ש"מ שהולכין ע"פ בקיאיין והלכך יחיד מומחה שנחלק עם שנים אחרים שאינן מומחין אין הולכין אחר השנים כדאשכחן לענין הנשאל לחכם דאמרי' היו שנים אחד מטמא ואחד מטהר אחד אוסר ואחד מתיר אם היה אחד מהם גדול בחכמה ובמנין הלך אחריו דאלמא בעינן תרתי חכמה ומנין ולענין מחלוקת ב"ש וב"ה אמרינן בפרק קמא דיבמות (דף יד א) כי אמרינן אזלינן בתר רובא הי"מ דכי הדדי נינהו אבל הכא ב"ש מתדדי טפי ולפיכך אם הדבר ברור אצלנו שבקיאיותו מכריע רוב המנין של אחרים הולכין אחריו בין להקל בין להחמיר ואם הדבר ספק מאכילין אותו דספק נפשות להקל זהו מה שני"ל בזה והרמב"ן ז"ל לא כתב כך בספר תורת האדם:

9. שולחן ערוך אורח חיים סימן תריח א-ב

א. חולה שצריך לאכול, אם יש שם רופא בקי אפילו הוא עובד כוכבים שאומר: אם לא יאכילו אותו אפשר שיכבד עליו החולי ב ויסתכן, מאכילין אותו על פיו, ואין צריך לומר שמא ימות. ב. רופא אחד אומר: צריך, ורופא אחד אומר: אינו צריך, מאכילין אותו. הגה: והוא הדין לשנים נגד שנים, ואפילו קצתן יותר בקיאיין מקצתן כנ"ל.

10. משנה ברורה סימן תריז ס"ק (ו)

ובלא נשתנו פניו אף על פי שאומר שלבו חלש וצריך לאכול אין מאכילין אותו. [כ"כ מ"א וא"ר ובישועות יעקב מגמגם בזה ועיין בחתם סופר בחלק אה"ע ח"ב סי' פ"ב שדעתו דאף שאנו אין מאכילין אותו מחמת שהוא בחזקת בריא מ"מ החולה עצמו היודע מרת נפשו יוכל ליקח לעצמו ולאכול בין ביוה"כ בין בשאר איסורין כיון שמרגיש בעצמו שיוכל לבא לידי סכנה]:

11. משנה ברורה סימן תריח ס"ק ח

ועיין במ"א ובא"ר שדעתם להורות כהפוסקים שסוברין דכשהן שוין במנין הולכין אחרי הבקיאיין ומופלגין בחכמה זו יותר דלא כהרמ"א אכן אם אותן האומרים שצריך הם מרובין אזלינן בתר דידהו להקל אף שאינן חכמים ובקיאיין כ"כ: